

Aangenomen moties

Congres 114

D66

Overzicht aangenomen moties

Algemeen Organisatorische Moties (AOM)

AOM114.05	Nieuw leiderschap in een nieuw kabinet	Aangenomen
-----------	--	------------

Algemeen Politieke Moties (PM)

PM114.06	Kansenongelijkheid op de woningmarkt	Aangenomen
PM114.07	Verbod op de huurveiling	Aangenomen
PM114.08	Afschaffen jubelton	Aangenomen
PM114.09	Risico's van huizenmarkt bubbel beperken	Aangenomen
PM114.10	Puntensysteem voor de vrije huursector	Aangenomen
PM114.11	Grondwaardebelasting	Aangenomen
PM114.12	De zelfstandige woning is het sociaal-liberale ideaal	Aangenomen
PM114.13	Gelijkheid in het onderwijs	Aangenomen
PM114.14	Meer begrip voor studenten in het HBO MBO met een verstandelijke beperking	Aangenomen
PM114.18	Compensatie leenstelsel generatie	Aangenomen
PM114.19	"Homogenezing" uiteindelijk in Nederland verbieden	Aangenomen
PM114.20	Derde geslachtsoptie en vrijheid om geslacht te kiezen in documenten	Aangenomen
PM114.21	Voltooid Leven	Aangenomen
PM114.26	Nederlandse Klimatautoriteit - Groene SER	Aangenomen
PM114.29	Anderhalfgradendoel in de Klimaatwet	Aangenomen
PM114.31	Betrouwbare actie tegen klimaatverandering	Aangenomen
PM114.32	Natuur is meer dan natuurgebieden	Aangenomen
PM114.33	Samen naar een integrale en inclusieve manier om uit de stikstof impasse in Nederland te komen	Aangenomen
PM114.34	Onze aarde als uitgangspunt	Aangenomen
PM114.35	Anonieme inleverpunten drugsafval	Aangenomen
PM114.36	Gratie van levenslanggestraften wordt vervangen door een onafhankelijke rechterlijke toetsing	Aangenomen
PM114.37	Rechtmatig verblijf bij Staatloosheid	Aangenomen
PM114.38	Herziening sleepwet	Aangenomen

PM114.40	Intensivering grensoverschrijdende samenwerking	Aangenomen
PM114.43	Deltaplan voor het Noorden	Aangenomen

AOM114.05 Algemeen Organisatorische Motie

Titel motie: **Nieuw leiderschap in een nieuw kabinet**

Indiener: Gerda Oskam e.a.

Woordvoerder: Gerda Oskam

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er nu onderhandeld wordt door de partijen uit het demissionaire kabinet Rutte 3;
- er nog geen discussie is gevoerd is door alle leden van D66 over de invulling van nieuw leiderschap;
- er wel in diverse appgroepen ideeën bediscussieerd zijn over nieuw leiderschap in relatie tot het formeren van een nieuw kabinet;

overwegende dat:

- nieuw leiderschap in de campagne naar de Tweede Kamerverkiezingen onder meer gepresenteerd werd als “het moet echt anders. Dat doe je met een andere samenstelling van het kabinet, met andere keuzes en prioriteiten”;
- er digitaal met de onderhandelaars al gesproken is door de indieners over invulling van nieuw leiderschap als ondersteuning in het formatieproces;
- ideeën over nieuw leiderschap zijn aangenomen via de motie Manifest Nieuw Leiderschap door het congres van ARV Midden Nederland van 26 mei 2021;

verzoekt het Landelijk Bestuur:

- voor het volgende landelijke congres een resolutie op te laten stellen over nieuw leiderschap waarin dient te worden opgenomen: elementen als eerlijkheid, openbaarheid, controleerbaarheid van besluiten, ruimte voor het parlement, een lerende overheid, inhoud boven beeldvorming, verantwoording nemen, uitvoeren van democratisch aangenomen moties en uitgaan van de menselijke maat bij beleid;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- een preambule in een nieuw regeerakkoord voor te stellen met nadruk op deze elementen van nieuw leiderschap;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.06 Politieke Motie

Titel motie: **Kansenongelijkheid op de woningmarkt**

Indiener: Frank van Rossum e.a.

Woordvoerder: Frank van Rossum

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- de huurprijs per vierkante meter met gemiddeld 9% per jaar is gestegen sinds 2014;
- studieschulden het kopen van een huis belemmeren;
- wachtlijsten in de sociale huur gemiddeld 7 jaar zijn en in steden oplopen tot 17 jaar;
- starters vaak niet in aanmerking komen voor een sociale huurwoning door lange wachtlijsten, of omdat zij nét boven de inkomensgrens verdienen;;
- starters tegelijkertijd te weinig verdienen om in aanmerking te komen voor betaalbare middenhuur;
- de afgelopen tien jaar het aantal daklozen is verdubbeld tot bijna 40.000;
- arbeidsmigranten in erbarmelijke omstandigheden in Nederland wonen;
- duizenden (internationale) studenten geen betaalbare studentenkamer kunnen vinden;

overwegende dat:

- stijgingen van huurprijzen, vanwege rekenmethodes, niet volledig worden meegenomen in de inflatieberekeningen;
- lonen niet stijgen om de verhoogde huren te compenseren;
- starters, lage- en middeninkomens weinig kans maken om een huis te kunnen kopen door agressieve investeringstactieken van vastgoedbeleggers;
- studenten geen basisbeurs meer hebben om bij te dragen aan de huurbetaling;
- de huidige woningcrisis het gevolg is van overheidshandelen en niet van onvoorziene externe effecten;
- de mensen die de stad leefbaar houden, zoals de leraar en politieagent, zelf niet meer betaalbaar kunnen wonen in hun stad;
- de ongelijkheid van kansen op de woningmarkt sterk is toegenomen;
- kansengelijkheid een kernwaarde is van het Sociaalliberalisme van D66;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich met de grootste prioriteit in te zetten voor het scheppen en ondersteunen van beleid die de kansengelijkheid op de woningmarkt herstelt en betaalbare huisvesting scheidt voor iedere bevolkingsgroep die gedupeerd wordt door de woningcrisis, zoals daklozen, studenten, arbeidsmigranten, starters en lage- en middeninkomens;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.07 Politieke Motie

Titel motie: **Verbod op de huurveiling**

Indiener: Frank van Rossum e.a.

Woordvoerder: Frank van Rossum

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- een aantal makelaars gebruik maakt van een veiling waarop potentiële huurders tegen elkaar opbieden met een hogere huur voor een woning;

overwegende dat:

- de schaarste op de woningmarkt en de angst geen woning te kunnen krijgen, woningzoekers dwingt mee te doen aan zulke veilingen;
- dit soort veilingen een sterk prijsopdrijvend effect heeft;
- huurprijzen per vierkante meter sinds 2014 met gemiddeld 9% per jaar zijn gestegen;
- een verspreiding van dit soort tactieken de ongelijkheid van kansen in de huursector verder vergroot;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- beleidsvoorstellen te opperen dan wel te ondersteunen die de praktijk van het bieden met huurprijzen ontmoedigt dan wel verbiedt;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.08 Politieke Motie

Titel motie: **Afschaffen jubelton**

Indiener: Frank van Rossum e.a.

Woordvoerder: Frank van Rossum

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- mensen onder de 40 jaar bij het kopen van hun eerste huis belastingvrij tot €105.302 van hun ouders geschonken kunnen krijgen;

overwegende dat:

- alleen zeer vermogende gezinnen kunnen bijdragen aan de koop van een huis van hun zoon of dochter;
- als jouw ouders huurden, zij waarschijnlijk geen vermogen hebben om je te ondersteunen;
- dit de kansenongelijkheid op de woningmarkt vergroot;
- er alternatieven bestaan, zoals hypotheekleningen voor starters, die voor iedereen beschikbaar zijn;
- deze schenking bijdraagt aan een verdere verhoging van de huizenprijzen in een te krappe huizenmarkt;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- beleidsvoorstellen te opperen dan wel te ondersteunen die de belastingvrije schenking tot €105.302 voor mensen onder de 40 jaar bij het kopen van hun eerste huis (ofwel, de jubelton) afschaffen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.09 Politieke Motie

Titel motie: **Risico's van huizenmarktbubbel beperken**

Indiener: Frank van Rossum e.a.

Woordvoerder: Frank van Rossum

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- huizenprijzen nog nooit zo hoog zijn geweest;
- hypotheekschulden historisch hoog zijn;
- huizenkopers steeds vaker meer dan 10 procent boven de vraagprijs bieden;
- de liberalisering van de vrije huursector veel kapitaalkrachtige beleggers heeft aangetrokken;
- beleggers 25% van de bestaande koopwoningen opkopen in de grote steden;;
- er ondanks de liberalisering niet méér woningen zijn gebouwd;
- fiscale regelingen, zoals de hypotheekrenteaftrek en de jubelton, de vraag (en daardoor de prijs) naar huizen verder doet stijgen;

overwegende dat:

- huizenprijzen naar verwachting blijven stijgen;
- als gevolg van een komende economische crisis, een aanzienlijk deel van de recent gekochte huizen financieel onder water komt te staan;
- de Nederlandsche Bank waarschuwt voor grote betalingsrisico's op hypotheek bij een komende economische recessie;
- de combinatie van grote betalingsrisico's en financieel onderwaterstaande huizen als katalysator fungeren die een economische crisis verslechtert;
- het door beleggers opkopen van bestaande woningen voornamelijk kapitaalaccumulatie is zonder kapitaalcreatie;
- het gewenst is als beleggers juist meer zouden investeren in nieuwbouwproject in plaats van het opkopen van bestaande woningen die ook gekocht kunnen worden door particulieren;
- de hoge huizenprijzen grotendeels worden veroorzaakt door de beleggers die bestaande woningen opkopen;
- als beleggers ontmoedigd worden te investeren in bestaande woningen, hun investeringen worden gekanaliseerd naar nieuwbouw, de huizenprijsstijging af zwakt en zodoende de risico's van het klappen van de huizenmarktbubbel worden beperkt;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- beleidsvoorstellen te opperen dan wel te steunen die de vraag van beleggers naar bestaande woningen verkleint;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.10 Politieke Motie

Titel motie: **Puntensysteem voor de vrije huursector**

Indiener: Frank van Rossum e.a.

Woordvoerder: Frank van Rossum

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- een goede huisvesting een grondrecht is;
- de vrije huursector is geliberaliseerd om o.a. investeringen en concurrentie in de huursector te vergroten;
- de huur per vierkante meter sinds 2014 met 9% er jaar is gestegen;
- de woningvoorraad nog nooit zo langzaam is gegroeid als de afgelopen jaren;
- meer dan 25% van de koopwoningen in de grote steden worden gekocht door investeerders;
- het aantal sociale huurwoningen al jaren daalt;
- wachtlijsten voor sociale huurwoningen gemiddeld 7 jaar zijn en in sommige steden oplopen tot 20 jaar;
- veel mensen die recht hebben op een sociale huurwoning noodgedwongen in de vrije huursector moeten huren;

overwegende dat:

- de liberalisering van de vrije huursector zich heeft beperkt tot het vrijelijk vaststellen van de huurprijs;
- liberalisering van productie (bouw) van woningen inherent onmogelijk is, vanwege wenselijke lokale en nationale wet- en regelgeving;
- investeerders veel bestaande woningen opkopen in plaats van nieuwe woningen bouwen (kapitaalaccumulatie i.p.v. kapitaalcreatie);
- er derhalve aanzienlijke schaarste blijft op vrije huurmarkt met hoge huren en lage kwaliteit woningen;
- investeerders door de liberalisering vooral hoge winsten hebben kunnen maken i.p.v. nieuwe woningen hebben gebouwd;
- iedereen een betaalbare en kwalitatief hoge woning zou moeten kunnen huren;;
- hoge huren en kwalitatief lage woningen ontplooiing en kansengelijkheid belemmeren;
- het puntensysteem in de sociale huur voor rendabele en redelijke huurprijzen zorgt;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- beleidsvoorstellen te opperen dan wel te steunen die het puntensysteem uit de sociale huursector (het WoningWaarderingStelsel) ook instelt voor de vrije

huursector, ten einde huurwoningen voor lage en middeninkomens betaalbaar en van hoge kwaliteit te maken;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.11 Politieke Motie

Titel motie: **Grondwaardebelasting**

Indiener: Lars Gerrits e.a.

Woordvoerder: Mathijs Kramer

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er een woningcrisis is;

overwegende dat:

- grondprijzen de grootste factor zijn in de prijzen van huizen;
- grondbezitters zelf profiteren van publieke investeringen en ontwikkelingen;
- een belasting op de waardestijging van grond een deel van de winst die publieke investeringen brengen aan private partijen af kan romen;
- grondspectatie op onwenselijke wijze de prijzen nog verder opdrijft;
- een belasting op de waardestijging van grond het onaantrekkelijk maakt voor private ontwikkelaars en speculanten om niets te doen met hun grondposities;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om met voorstellen te komen om de waardestijgingen van de kale grond te belasten;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.12 Politieke Motie

Titel motie: **De zelfstandige woning is het sociaal-liberale ideaal**

Indiener: Thema-afdeling Sociaal-Liberalisme

Woordvoerder: Jakob Goedhart Borgesius

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er veel behoefte is aan woningen, huur en koop, en hierdoor vragen ontstaan hoe in de behoefte aan volkshuisvesting te voorzien;

overwegende dat:

- de sociaal liberale minister Goeman Borgesius in Nederland de woningwet heeft ingevoerd; juist sociaal liberalen streven naar goede, veilige en betaalbare woningen voor iedereen;
- onzelfstandige woningen (woningen zonder keuken of badkamer achter de voordeur en zonder een eigen opgang/toegang) minder sociaal veilig zijn en een mindere kwaliteit van wonen bieden;
- woningen voor de langere termijn worden ontwikkeld en niet alleen vanwege de huidige woningcrisis;

spreekt uit dat:

- zelfstandige woningen de voorkeur genieten, ook tijdens de huidige woningcrisis en dat derhalve D66 niet enthousiast is over het ontwikkelen van onzelfstandige woningen, behalve voor specifieke doelgroepen zoals studenten;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.13 Politieke Motie

Titel motie: **Gelijkheid in het onderwijs**

Indiener: Robbin Kalkhoven e.a.

Woordvoerder: Robbin Kalkhoven

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er op diverse christelijke scholen een sterke afkeur is voor de LHBTIQ+ community en dit wordt uitgelegd vanuit de christelijke geloofsovertuiging;
- het recht op goed onderwijs een grondrecht is;

overwegende dat:

- deze ongelijke benadering zorgt voor angst, verdriet en gevoel van afkeur en minderwaardigheid bij de leden van de LHBTIQ+ community;
- het gevoel van angst, verdriet en minderwaardigheid zorgt voor een sterk verminderd veilig en gezond school en leefklimaat;
- het noodzakelijk is voor D66 een goed en veilig school en leefklimaat voor iedereen te creëren;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- kenbaar te maken dat het juist ook op christelijke scholen van belang is om een ieder in waarde te laten;

spreekt uit dat:

- het verboden moet worden om op christelijke scholen de LHBTIQ+ community weg te zetten als minderwaardige personen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.14 Politieke Motie

Titel motie: **Meer begrip voor studenten in het HBO MBO met een verstandelijke beperking**

Indiener: Robbin Kalkhoven e.a.

Woordvoerder: Robbin Kalkhoven

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

overwegende dat:

- studenten aan het MBO & HBO met een verstandelijke beperking extra toelatingstesten moeten doen, wat het voor hen lastiger maakt om een plek te krijgen op de gewenste studierichting of opleiding;
- studenten met een beperking minder kans hebben om voor hun de opleiding te slagen vanwege een gebrek aan ondersteuning;
- het erg lastig is en niet respectvol jegens de studenten met een beperking om extra eisen te stellen bij de aanvang alsmede de afronding van een opleiding;
- het juist voor deze groep een groot goed is om door te leren en kansen te krijgen voor de toekomst en een brede basiskennis plus vakkennis te verwerven en daarmee waardevol te zijn voor de maatschappij;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om zich hard te maken voor gelijkheid en eerlijke kansen voor studenten die een verstandelijke beperking hebben en net als ieder ander recht hebben op goed onderwijs;

spreekt uit dat:

- dat het ongewenst is dat studenten met een beperkingen minder kansen hebben op goed onderwijs en begeleiding dan een ieder ander en dat de studenten recht hebben op betere begeleiding in hun opleiding alsmede de stages en praktijkervaring;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.18 Politieke Motie

Titel motie: **Compensatie leenstelsel generatie**

Indiener: Lars Gerrits e.a.

Woordvoerder: Jan Willem Leeuwma

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er bij de Algemene Politieke Beschouwingen op vrijdag 24 september een motie aangenomen is waarin de Tweede Kamer zich uitspreekt vóór de afschaffing van het leenstelsel;
- er een generatie studenten is die niet voor het leenstelsel gekozen heeft maar wel ten tijde van het leenstelsel studeerde;

overwegende dat:

- deze generatie nu opgezadeld zit met torenhoge studieschuld;
- deze schulden de kans op een redelijke hypotheek flink ondermijnen;
- deze schulden van invloed zijn op het welzijn van studenten en jongvolwassenen;
- deze generatie weinig tot niet heeft kunnen profiteren van de beloofde onderwijsinvesteringen;
- deze generatie ook al opgezadeld is met een geflexibiliseerde arbeidsmarkt, woningtekort en klimaatcrisis;

spreekt uit dat:

- de studenten moeten worden gecompenseerd voor de nadelige effecten van het leenstelsel;
- deze compensatie in verhouding moet staan tot het bedrag dat studenten ontvangen in een nieuw stelsel;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- compensatie te realiseren voor de leenstelselgeneratie bij de invoering van een nieuw studiefinancieringsstelsel, die in verhouding staat tot het bedrag dat studenten ontvangen in een nieuw toekomstig stelsel;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.19

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **"Homogenezing" uiteindelijk in Nederland verbieden**

Indiener: Artem Ivanovic Shitukhin e.a.

Woordvoerder: Artem Ivanovic Shitukhin

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- D66 in 2021 het Regenboogakkoord heeft ondertekend en LHBTI rechten in Nederland beloofde te beschermen;

overwegende dat:

- de homoseksuele (of biseksuele) geaardheid geen ziekte is en niet moet worden genezen;
- de "homogenezing" een gevaarlijke en onredelijke praktijk is die schadelijk kan zijn voor de mentale en lichamelijke gezondheid van volwassenen en jongeren;
- steeds meer landen in de wereld deze schadelijke praktijk verbieden of willen verbieden;
- er in Nederland volgens het onderzoek tenminste 15 organisaties die de "homogenezing" aanbieden, zijn;
- de regering van Nederland en persoonlijk Mark Rutte niks willen doen om deze situatie te veranderen en deze gevaarlijke praktijk te verbieden;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zo snel mogelijk een initiatiefwet tegen de "homogenezing" bij de Tweede Kamer in te dienen om deze praktijk en reclame van deze praktijk in Nederland wettelijk te verbieden;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.20

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Derde geslachtsoptie en vrijheid om geslacht te kiezen in documenten**

Indiener: Artem Ivanovic Shitukhin e.a.

Woordvoerder: Artem Ivanovic Shitukhin

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er mensen zijn die geen mannen of vrouwen (ook bij de geboorte) zijn, maar een andere identiteit hebben;
- er mensen zijn van wie hun geslacht (ook bij de geboorte) verkeerd was bepaald;
- het proces om je geslacht in documenten te veranderen of voor "X" te kiezen te streng en moeilijk is en door een rechtbank moet gaan;

overwegende dat:

- je geslacht in documenten niet zo belangrijk voor je identificatie is;
- transgenders en intersekse niet moeten worden gedwongen om eerst de therapie of operaties te doen voordat ze nieuwe documenten mogen krijgen;
- het proces om jouw geslacht in documenten te veranderen of voor "X" in plaats van "V" en "M" te kiezen veel makkelijker moet worden en niet door een rechtbank moet gaan;
- de overheid van Spanje de wet wil invoeren, zodat iedereen zelf naar wens tussen "V" of "M" of "X" in documenten mag kiezen en na drie maanden nieuwe documenten krijgen;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- het voorbeeld van de Spaanse overheid te volgen; een wetsvoorstel te creëren en bij de Tweede Kamer in te dienen om het recht mensen te geven tussen "M", "V" of "X" (of ook "O" – Onbekend) naar wens in documenten waar dat nodig is, te kiezen. Nieuwe documenten moeten na 3 maanden na de wens worden afgegeven, zoals in de Spaanse wet, maar dat moet niet te vaak gebeuren, bvb, je mag één keer per 3-5 jaar je geslacht in documenten kiezen en nieuwe documenten krijgen;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.21 Politieke Motie

Titel motie: **Voltooid Leven**

Indiener: Noord-Brabant

Woordvoerder: Ursie Lambrechts

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- D66 op dit moment deelneemt aan de onderhandelingen voor een nieuw kabinet met VVD, CDA en CU;
- twee van de vier partijen te weten CDA en CU zich uitdrukkelijk hebben uitgesproken tegen een waardig levenseinde in eigen regie en in het bijzonder tegen het Initiatiefwetsvoorstel Voltooid leven (Wet toetsing levenseindebegeleiding van ouderen op verzoek);

overwegende dat:

- onderwerp voor D66 zwaar weegt, hetgeen in de verkiezingscampagne ook sterk is benadrukt;
- veel mensen die de wens hebben op hoge leeftijd waardig uit het leven te kunnen stappen, om die reden aan D66 hun vertrouwen en hun stem hebben gegeven;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- ten minste de ruimte te claimen het Wetsvoorstel Voltooid Leven voor te leggen aan de Tweede Kamer als vrije kwestie;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.26 Politieke Motie

Titel motie: **Nederlandse Klimaatautoriteit - Groene SER**

Indiener: Annabel Broer e.a.

Woordvoerder: Annabel Broer

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- D66 voorstander is van een klimaatautoriteit die (i) patronen binnen de overheid onderzoekt die klimaatdoelstellingen tegenwerken en (ii) toeziet op de uitvoering van klimaatmaatregelen;
- D66 de doelstellingen van Parijs ondersteunt en streeft naar een maximale mondiale opwarming van anderhalve graad;

overwegende dat:

- er meer ambitie en sturing nodig is vanuit de overheid om de in Parijs opgestelde doelen te behalen, om de omvang van klimaatproblemen te beperken;
- investeringen in klimaatmaatregelen bij het bedrijfsleven gebaad zijn bij lange termijn voorspelbaarheid en stabiliteit van het overheidsbeleid;
- klimaatbeleid tot op heden grotendeels afhankelijk is van vier-jarige regeerperiodes;
- een autoriteit nodig is die kan instaan voor de langetermijnvisie en voorspelbaarheid van het overheidsbeleid;

spreekt uit dat:

- D66 voorstander is van een onafhankelijke klimaatautoriteit, bestaande uit experts benoemd door de overheid, het bedrijfsleven, milieuorganisaties en werknemersorganisaties, die gevraagd en ongevraagd politiek neutraal advies kan uitbrengen aan de regering en Tweede Kamer in gepolitiseerde discussies omtrent klimaatbeleid, wet- en regelgeving;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.29

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Anderhalfgradendoel in de Klimaatwet**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Evert Du Marchie van Voorthuysen

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- dat in het Verdrag van Parijs (2015) de gemiddelde temperatuurstijging op aarde wordt beperkt tot ruim beneden 2 graden celsius, en bij voorkeur tot 1½ graad;
- dat in de aanhef van de huidige Klimaatwet geen kwantitatieve beperking aan de uiteindelijke temperatuurstijging wordt gesteld;

overwegende dat:

- dat bij een 2 graden temperatuurstijging de koraalriffen op aarde volledig zullen afsterven, waardoor de biodiversiteit in de oceanen onherstelbare schade zal lijden;
- dat dit slechts één van de vele voorbeelden is waaruit blijkt dat 1½ graad temperatuurstijging de sterke voorkeur heeft boven 2 graden;

spreekt uit dat:

- dat in de aanhef van de Klimaatwet de doelstelling moet worden aangescherpt met een expliciete vermelding van anderhalve graad als maximaal toelaatbare opwarming van de aarde;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.31 Politieke Motie

Titel motie: **Betrouwbare actie tegen klimaatverandering**

Indiener: Kim Wieltink e.a.

Woordvoerder: Miguel Overzier

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- CO2 afvangen een cruciale rol gaat spelen in de energietransitie, omdat we nog tientallen jaren fossiele brandstoffen nodig hebben;
- particulieren niet in staat zijn om te controleren of de beloofde hoeveelheid CO2 daadwerkelijk is afgevangen;

overwegende dat:

- particulieren op dit moment beperkte mogelijkheden hebben om bij te dragen aan het tegengaan van klimaatverandering;
- particulieren de mogelijkheid moeten hebben om zelf het heft in handen te nemen en klimaatverandering tegen te gaan;
- accountants op een efficiënte manier bedrijven kunnen controleren op CO2 afvang activiteiten, waarmee ze transparantie en betrouwbaarheid kunnen garanderen aan de particulier;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- te bevorderen dat aanbieders van CO2 compensatie voor particulieren voortaan een goedgekeurde accountantsverklaring nodig hebben voor hun CO2 boekhouding;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.32 Politieke Motie

Titel motie: **Natuur is meer dan natuurgebieden**

Indiener: Thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Luit Buurma

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- natuurbeleid zich richt op daartoe aangewezen natuurgebieden, die slechts een klein deel van het oppervlak van ons land beslaan;
- natuurwaarden, met name biodiversiteit, schrikbarend achteruit gaan, ook in heel Nederland;

overwegende dat:

- D66 duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan;
- er verwarring bestaat over de betekenis van het begrip natuur;
- natuurwaarden bepalend zijn voor de kwaliteit van leven, en zelfs voor onze overleving als soort op de langere termijn;
- het daarom van belang is dat we meer aandacht besteden aan natuurwaarden buiten de specifiek aangewezen natuurgebieden;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- in ogenschouw te nemen en in praktijk te brengen dat natuurbeleid niet alleen gaat over daartoe aangewezen Natura 2000-gebieden, maar over het beschermen van alle natuur (met biodiversiteit als indicator), onder meer in agrarische, mariene en stedelijke gebieden;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.33 Politieke Motie

Titel motie: **Samen naar een integrale en inclusieve manier om uit de stikstof impasse in Nederland te komen**

Indiener: Texel, Thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Han Lindeboom

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- Nederland een korte en lange termijn stikstofprobleem heeft en het duidelijk is dat de hoeveelheid stikstof die in Nederland de lucht, de bodem en het water in gaat omlaag moet;
- oplossingen voor de stikstofproblematiek maatwerk zijn voor landbouw, natuur, en voedselvoorziening voor de lange termijn;
- polarisatie niet bijdraagt aan een duurzame toekomst voor iedereen;
- D66 ons land vooruit wil brengen en een verbindende factor wil zijn tussen alle betrokken partijen;
- wij iedereen vrij laten maar niemand laten vallen, dus ook onze boeren niet;

overwegende dat:

- D66 tempo wil maken om de stikstof- en klimaatdoelen sneller te gaan behalen;
- D66 altijd de partij van de inhoud, wetenschap en integriteit wil zijn;
- D66 nu het voortouw wil nemen voor kennisoverdracht voor de beste aanpak op korte en lange termijn;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- te streven naar een integraal en inclusief stikstofbeleid dat rekening houdt met een gezonde natuur, voldoende voedsel voor iedereen en een gevarieerd landschap, en met de belangen van alle betrokkenen, inclusief de agrarische sector;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.34 Politieke Motie

Titel motie: **Onze aarde als uitgangspunt**

Indiener: Thema-afdeling D66 Duurzaam

Woordvoerder: Jan Engels

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- ondanks later genoemde richtingwijzer D66 vooralsnog niet expliciet heeft uitgesproken dat zij (de gezondheid van) onze aarde als centraal uitgangspunt neemt in haar denken en doen;

overwegende dat:

- onze samenleving, wereldwijd, dagelijks wordt geconfronteerd met menselijk handelen dat de draagkracht van onze aarde ver overschrijdt;
- de leefbaarheid van onze aarde voor mens, plant en dier daardoor ernstig in gevaar is;
- deze ontwikkeling volstrekt in strijd is met onze richtingwijzer 'streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving';
- de consequentie van onze richtingwijzer zou moeten zijn dat voor D66:
 - de belangen van onze aarde (Planet) altijd voorop staan;
 - de samenleving (People) uitsluitend kan floreren op een gezonde planeet;
 - onze economie (Profit) ten dienste staat van onze samenleving en daarmee uitsluitend en per definitie binnen de grenzen van de draagkracht van onze aarde dient te functioneren;

spreekt uit dat:

- onze partij voortaan nadrukkelijk in haar denken en doen de draagkracht van onze aarde centraal stelt;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.35

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Anonieme inleverpunten drugsafval**

Indiener: Lars Gerrits e.a.

Woordvoerder: Lars Gerrits

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er regelmatig nieuws is over illegaal dumpen van chemisch drugsafval welke voor ernstige verontreiniging zorgt;
- het dumpen van drugsafval tot gevaarlijke situaties voor mensen en dieren leidt die hier niet bij betrokken zijn;
- er op dit moment geen mogelijkheid is drugsafval veilig en zonder milieuschade weg te brengen;

overwegende dat:

- een beleid voor anonieme inleverpunten past bij bestaand beleid zoals het inleveren van wapens of naalden, en het gedoogbeleid;
- het voorkomen van drugsafval dumpingen in de natuur de voorkeur heeft over het opruimen van drugsafval;
- de roep van lokale en regionale overheden om een oplossing voor deze problematiek steeds luider wordt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- zich uit te spreken voor mogelijkheden om illegaal drugsafval anoniem in te leveren;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.36 Politieke Motie

Titel motie: **Gratie van levenslanggestraften wordt vervangen door een onafhankelijke rechterlijke toetsing**

Indiener: Mark Mulder e.a.

Woordvoerder: Mark Mulder

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) de uitvoering van de levenslange gevangenis zonder perspectief op vrijlating in strijd met het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM) heeft beschouwd;
- het Europese Hof aan de bij het EVRM aangesloten staten oplegt dat de levenslange gevangenisstraf niet alleen in juridische zin, maar ook in de praktijk moet leiden tot een perspectief op vrijlating;
- de regering sinds 1986 op een enkele uitzondering na geen levenslanggestraften heeft vrijgelaten, totdat Cevdet Y. dit jaar gratie is verleend op basis van een uitspraak van de rechter;
- de regering steeds sinds 1986 als beleid hanteert dat een levenslange gevangenisstraf ook daadwerkelijk levenslang behoort te zijn;
- een dergelijke opvatting in strijd is met het EVRM;
- tot op heden niet duidelijk is - ondanks op door de rechterlijke macht aangedrongen vrijlating van Cevdet Y. - wat het beleid van de regering is;

overwegende dat:

- volledige zekerheid over een intrinsieke beleidswijziging van de regering ontbreekt en dat dit een onaanvaardbare onzekerheid oplevert of i.s.m. het EVRM wordt gehandeld;
- dat een rechterlijke toetsing wel voldoet aan de waarborgen van het EVRM;
- hoe ingrijpender de rechtsgevolgen zijn, des te meer in een onafhankelijke en onpartijdige besluitvorming dient te worden voorzien;
- de gratieprocedure niet voldoet aan een onafhankelijke en onpartijdige besluitvorming;
- een vervanging van gratie door een rechterlijke herzieningsprocedure de rechtszekerheid van de dader en van de samenleving ten goede komt;
- een vervanging van gratie door een rechterlijke herzieningsprocedure garandeert dat Nederland voldoet aan de eisen die het EHRM aan de uitvoering van de levenslange gevangenisstraf verbindt;

spreekt uit dat:

- de herziening in het kader van een gratiebeoordeling voor levenslanggestraften vervangen moet worden door een beslissingsbevoegdheid van de onafhankelijke en onpartijdige rechter;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.37

Politieke Motie

Pre-advies: Overnemen

Titel motie: **Rechtmatig verblijf bij Staatloosheid**

Indiener: Thema-afdeling Samenleven, Migratie en Asiel

Woordvoerder: Lisa Dubbeldam

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er naar aanleiding van het advies 'Geen te land te bekennen' van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken een wetsvoorstel is ingediend rondom een vaststellingsprocedure voor Staatloosheid;
- met deze wet een procedure in het leven wordt geroepen waarbij Staatloosheid kan worden vastgesteld door een rechter;

overwegende dat:

- het wetsvoorstel geen automatische koppeling behelst tussen enerzijds de vaststelling van Staatloosheid en anderzijds verblijfsrecht in Nederland;
- D66 in het verkiezingsprogramma 'Een nieuw begin' heeft uitgesproken dat Staatlozen (meer) bescherming verdienen, dat een rechter Staatloosheid moet kunnen vaststellen, en dat altijd moet worden getoetst of Staatlozen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning;
- de Afdeling advisering van de Raad van State een advies heeft uitgebracht (kenmerk: W03.17.0317/II) waarin het onder andere stelt dat het genoemde wetsvoorstel niet goed uitlegt hoe het Nederlandse vreemdelingenbeleid zal worden toegepast op erkend Staatloze personen;
- uit vergelijkend onderzoek in andere Europese lidstaten blijkt dat een dergelijke vaststellingsprocedure voor Staatlozen aantoonbaar geen aanzuigende werking heeft;

roept de Tweede Kamerfractie op:

- zich in dienen te zetten voor amendering van het wetsvoorstel 'Wet vaststellingsprocedure staatloosheid', zodat deze in voorkomende gevallen voorziet in een automatische toekenning van rechtmatig verblijf nadat Staatloosheid door een rechter is vastgesteld;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.38 Politieke Motie

Titel motie: **Herziening sleepwet**

Indiener: Lars Gerrits e.a.

Woordvoerder: Bastiaan Smit

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- in 2018 een meerderheid van de kiezers in een raadgevend referendum tegen de Wiv 2017 stemde, beter bekend als 'de sleepwet';
- als gevolg van deze uitslag de regering een aantal beloften heeft gedaan die bij de uitwerking en uitvoering van de wet recht moest doen aan de inhoudelijke bezwaren van tegenstanders van de wet;
- de toezichthouders op het werk van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (TIB en CTIVD) een serie uitzonderlijk kritische rapporten hebben gepubliceerd;
- de door de regering ingestelde Evaluatiecommissie op 20 januari 2021 met een positief oordeel over de wet kwam, in tegenstelling tot de toezichthouders;
- een inhoudelijke reactie op de kritiek van de toezichthouders tot dusver uit is gebleven, zelfs in de informatie die de twee verantwoordelijke ministeries naar de Tweede Kamer verzonden;

overwegende dat:

- volgens de toezichthouders de diensten in strijd met zowel de wettekst als de bedoeling van de wetgever handelen;
- als strikte naleving van de Wiv 2017 een onwerkbaar situatie oplevert voor de AIVD en MIVD, de wet met spoed moet worden gewijzigd in plaats van dat deze wordt omzeild en overtreden;
- de informatiepositie van de Tweede Kamer mogelijk in gevaar is door de zorgwekkende tegenstrijdigheid in de informatie die zij ontvangt;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- de verantwoordelijke ministers en toezichthouders te bevragen over de geconstateerde ernstige tekortkomingen in de wettekst en uitvoering van de Wet op inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017;
- bij de aankomende evaluatie van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 in te zetten op een volledige herziening van de wet aan de hand van de door de toezichthouders vastgestelde tekortkomingen en zorgen, in plaats van de slechts enkele verduidelijkingen die de Evaluatiecommissie voorstelt;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.40 Politieke Motie

Titel motie: **Intensivering grensoverschrijdende samenwerking**

Indiener: Arjan de Boer e.a.

Woordvoerder: Arjan de Boer

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- alle commissarissen van de Koning 17 mei 2021 een brief hebben ondertekend die oproept om van grensoverschrijdende samenwerking een breed door het Rijk gedragen verantwoordelijkheid te maken;

overwegende dat:

- Nederland al op veel terreinen constructief samenwerkt met aangrenzende buurlanden;
- de coronacrisis verder het belang heeft onderstreept van goede grensoverschrijdende samenwerking;
- een intensivering van deze grensoverschrijdende samenwerkingen een positief signaal afgeeft naar de buurlanden;
- de grensregio's met Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen, Wallonië en Vlaanderen door hun ligging, ruimte en innovatiekracht een enorm ontwikkelingspotentieel hebben in samenwerking met hun burens;
- dit groeipotentieel met financiële steun van het Rijk verder kan worden ontwikkeld;
- het gemakkelijker wordt om over de grens te wonen, te werken en te recreëren als de grensoverschrijdende vervoersmiddelen worden uitgebreid;
- het vereenvoudigen van administratieve procedures rondom werken, wonen en het genieten van onderwijs over de grens deze zaken stimuleert;
- daarmee kan ook in grensregio's waar krimp is, dit worden omgezet in duurzame groei;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- om zich in te spannen om de grensoverschrijdende samenwerking te intensiveren en hier waar mogelijk een breed door het Rijk gedragen verantwoordelijkheid van te maken die door alle vakdepartementen wordt ingevuld;
- om hier waar mogelijk verdere invulling aan te geven door zich in te spannen voor het stimuleren van grensoverschrijdende vervoersmiddelen en het wegnemen van administratieve obstakels rondom werken, wonen en het genieten van onderwijs over de grens;

en gaat over tot de orde van de dag.

PM114.43 Politieke Motie

Titel motie: **Deltaplan voor het Noorden**

Indiener: Joey Koops e.a.

Woordvoerder: Joey Koops

Het D66 Congres op zaterdag 13 november 2021 bijeen te 's-Hertogenbosch,

constaterende dat:

- er sprake is van een wooncrisis;
- de Noordelijke provincies en Flevoland een Deltaplan voor het Noorden hebben opgesteld waarin het aanbod wordt gedaan extra huizen te realiseren bovenop de eigen woningbehoefte, in ruil voor onder andere de realisatie van de Lelylijn en de Nedersaksenlijn;
- D66 zich in het verkiezingsprogramma 'Een nieuw begin' heeft gecommitteerd aan het bouwen van (extra) huizen als een van de oplossingen voor de wooncrisis;
- D66 zich in het verkiezingsprogramma heeft gecommitteerd aan de Lelylijn en de Nedersaksenlijn;
- D66 in het verkiezingsprogramma de ambitie heeft uitgesproken van krimpgebieden naar nieuwe groeigebieden te willen gaan, omdat in delen van het land steeds meer mensen wegtrekken, voorzieningen verdwijnen en dorpen steeds minder aantrekkelijk worden;

overwegende dat:

- het Deltaplan voor het Noorden nadrukkelijk aansluit op bovenstaande ambities;

verzoekt de Tweede Kamerfractie:

- de ambities uit het Deltaplan voor het Noorden, en daarmee de Lelylijn en de Nedersaksenlijn, te omarmen en er waar mogelijk uitvoering aan te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.